

UOT 78

NURAY BƏKTAŞI

**MÜSTƏQİLLİK İLLƏRİNDƏ NAXÇIVANDA MUSIQI
MƏDƏNİYYƏTİNİN İNKİŞAFI**

Məqalədə Müstəqillik illərində Naxçıvanda musiqi mədəniyyətinin inkişafı, fəaliyyəti, musiqi sənətinin öyrənilməsi və təbliği əhatəli şəkildə vurğulanmış, milli mədəniyyətimizin önəmli tərkib hissəsi olan Naxçıvan Aşıq sənətinin tarixi, keçdiyi inkişaf yolları barəsində söz açılmışdır. Həmçinin musiqi mədəniyyətimizin inkişafında Naxçıvan Bəstəkarlar Təşkilatının uğurlu fəaliyyəti haqqında geniş məlumat verilmişdir. Eyni zamanda, əsas Üzeyir Hacıbəyli tərəfindən qoyulan “Şərur Xalq Yallı Ansamblı”nın tədqiqi və təbliği xüsusi qeyd olunmuşdur. Bunlarla yanaşı musiqi sənətinin inkişafında Naxçıvan Dövlət və Uşaq Filarmoniyalarının yaradılması, inkişafı Naxçıvanın mədəni həyatının zənginləşməsində rol oynaması özünəməxsus şəkildə vurğulanmışdır. Eyni zamanda məqalədə müstəqillik illərində Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev adına Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzinin keçdiyi inkişaf yolu əhatəli şəkildə tədqiq olunmuşdur. Bütün bunlar Naxçıvan Muxtar Respublikasında milli musiqi sənətimizin, mədəniyyətimizin inkişafına göstərilən qayğının, diqqətin, yaradılan şəraitin bəhrəsidir.

Açar sözlər: Naxçıvan musiqi mədəniyyəti, Yallı, Aşıqlar birliyi, Bəstəkarlar təşkilatı, Filarmoniya, Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzi.

Əsas ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətinin birinci dövründə qoyulan milli inkişaf strategiyası Naxçıvan Muxtar Respublikasının da mədəni inkişafına öz töhfəsini vermişdir. Bu aspektdən yanaşan tədqiqatçılar qeyd edirlər ki, “Ulu öndər, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi müddətə qədər (1969) Naxçıvan mədəniyyəti və incəsənəti səthi öyrənilmişdir” [6, s. 15]. Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini əldə etdikdən sonra ümumilikdə həm sovet dövründə aparılan tədqiqatlara milli müstəvidən yanaşılmış, həm də Naxçıvan Muxtar Respublikasında milli mədəni irsimizin ayrı-ayrı dövrləri tədqiqata cəlb olunmuşdur. Bu mənada Naxçıvanda fəaliyyət göstərən mədəni müəssisələrə yeni həyatın verilməsi də görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ötən əsrin ikinci yarısında muxtar respublikada əsas qoyulan musiqi kollektivləri yüksək dövlət qayğısı ilə əhatə olunmuşdur. Yaradıcılıq birliklərinin, musiqi tədris mərkəzlərinin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilmiş, yeni binalarla, zəruri avadanlıqlarla təmin olunmuşdur. Bu da milli musiqi mədəniyyətimizin inkişafına öz töhfəsini vermişdir. Məhz yaradılan şəraitin bəhrəsidir ki, müstəqillik illərində Naxçıvan Muxtar Respublikasında 27 uşaq musiqi məktəbi fəaliyyət göstərir. Bu da musiqi mədəniyyətinin inkişafı, musiqiçi kadrların yetişdirilməsi, milli mədəniyyətimizin öyrənilməsi və təbliği baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Muxtar respublikada fəaliyyət göstərən uşaq musiqi məktəbləri müxtəlif səviyyəli festivallarda, müsabiqələrdə iştirak etməklə, musiqi mədəniyyətimizi təbliğ edirlər.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının mədəni inkişafında milli mədəniyyətimizin önəmli tərkib hissəsi olan, uzun əsrlərə dayanan aşıq sənəti də tarixi inkişaf yolu keçmişdir. Naxçıvan aşıq sənəti Azərbaycan aşıq məktəbləri içərisində özünəməxsusluğu ilə seçilmiş, yaşadılması, inkişafı və təbliği baxımından mühüm rol oynamışdır. XVII-XIX əsrlərdə güclü inkişaf dövrü keçən Naxçıvanda aşıqlıq sənəti XX əsrin əvvəllərində milli mədəniyyətimizin təbliğində fərqlənmişdir. Sovet dövründə təhsil və mədəniyyətin dirçəldilməsi illərində aşıq sənəti də

yeni yaradılan kollektivlərin tərkibində yer almışdır. Sovet dövründə Azərbaycanda Aşıqlar Birliyi yaranıb fəaliyyət göstərsə də Naxçıvanda birlik yaranmamış, dolayısıyla burada fəaliyyət göstərən aşıqların birləşəcəyi mərkəz olmamışdır. Lakin respublikamız müstəqillik əldə etdikdən sonra Milli mədəniyyətimizin hamisi Heydər Əliyev ideyalarının işığında “Naxçıvan Muxtar Respublikasında Xalq yaradıcılığı günlərinin keçirilməsi haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublika Ali Məclisinin Sədri 2009-cu ilin 7 fevralında Sərəncam imzalamışdır. Həmin ilin dekabr ayında Naxçıvan Aşıqlar Birliyi təsis olunmuşdur. Bu birlik milli mədəniyyətimizə, söz sənətimizə olan ehtiramın ifadəsi olmaqla, milli musiqimizin təbliğində, yaşadılmasında əhəmiyyətli missiyanı yerinə yetirir. 2009-2016-cı illərdə Birliyin sədri seçilən Aşıq İxtiyar, 2016-cı ildə isə sədr seçilən Aşıq Tural günümüzdə qədər fəaliyyət göstərmişdir. Yeni yaradılan Aşıqlar Birliyi muxtar respublikanın mədəni həyatında fəal iştirak edir. “Naxçıvan Musiqi Kollecinin Aşıq sənəti ixtisasının Aşıqlar Birliyinin hamiliyinə verilməsi söz sənətimizin inkişafına yeni üfüqlər açır. Yazıçılar Birliyi və Bəstəkarlar Təşkilatı ilə birgə layihələr hazırlanmış və həyata keçirilmişdir. Naxçıvan şəhəri ilə yanaşı, rayonlarda, eləcə də kənd mərkəzlərində yaradıcılıq görüşləri, saz-söz məclisləri təşkil edilmişdir. Aşıqlar Birliyi Naxçıvan Dövlət Televiziyası ilə də əlaqələri gücləndirmiş və üzvlərin iştirakı ilə aşıq yaradıcılığı ilə bağlı verilişlər təşkil olunmuşdur” [3]. Yaradılan şərait, göstərilən yüksək dövlət qayğısı nəticəsində Naxçıvan Aşıqlar Birliyi muxtar respublikanın mədəni həyatının və eləcə də, musiqi mədəniyyəti xəzinəsinin güzgüsünə çevrilmişdir. Bu gün Naxçıvan Aşıqlar Birliyi milli musiqi sənətinin yaşadılmasında birlik kimi aşıq musiqisi önənlərini yaşatmaqla muxtar respublikanın mədəni həyatında uğurla təmsil olunur.

Naxçıvan Bəstəkarlar təşkilatının musiqi mədəniyyətimizin inkişafında və formalaşmasında da özünəməxsus yeri və rolu vardır. Görkəmli bəstəkar Üzeyir Hacıbəyovun təşəbbüsü ilə Naxçıvanda milli musiqi sənətinin formalaşmasında yeni təşəbbüslər irəli sürülmüş, görülən əməli işlər nəticəsində muxtar respublikada musiqi sənəti yeni dövrə qədəm qoymuşdur. Ötən əsrin 30-cu illərində ilk Uşaq musiqi məktəbinin yaranması bir tərəfdən musiqi mədəniyyətimizin yaşadılmasına, digər tərəfdən də yerli musiqiçilər kadrlarının yetişməsinə hesablanmışdır. Ağır şəraitdə, çətinliklərlə də olsa formalaşan musiqiçilər kadrları sonralar muxtar respublikanın mədəni həyatını uğurla təmsil etmişdir. Bu mənada xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan, uğurla fəaliyyət göstərən Bəstəkarlar Təşkilatının muxtar respublikanın mədəni həyatındakı rolu danılmazdır. 1978-ci ildə dahi rəhbər Heydər Əliyevin qayğısı ilə yaradılan Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının nəzdində yaradılmış, sovet dövründə bu təşkilat məhsuldar fəaliyyət yolu keçmişdir [7, s. 22]. Ulu öndərin siyasi strategiyasını Naxçıvan Muxtar Respublikasında uğurla davam etdirən Ali Məclisin Sədrinin qayğısı ilə 2000-ci ildə təkmilləşdirilən Naxçıvan Muxtar Respublikası Bəstəkarlar Təşkilatı müstəqillik illərində daha da uğurlu fəaliyyət yolu keçmişdir. Təşkilatın fəaliyyət yolu qiymətləndirilərkən vurğulanır ki, “Naxçıvan Muxtar Respublikası Bəstəkarlar Təşkilatı artıq 15 ildir ki, müntəzəm olaraq muxtar respublikanın ictimai-mədəni həyatında yaxından iştirak edir” [2]. Hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunan təşkilatın 2018-ci ildə 40 illik yubileyi keçirilən zaman qeyd olundu: “Müstəqillik illərində muxtar respublikada təşkilatın fəaliyyəti üçün hərtərəfli şərait yaradılıb, onun sıralarına yeni üzvlər qəbul edilib. Bu illərdə Naxçıvan bəstəkarları əhəmiyyətli uğurlar qazanıb” [11]. Naxçıvan Bəstəkarlar Təşkilatı musiqi sənətinin yaşadılması və inkişafının əsas yükünü üzərinə götürməklə yanaşı, muxtar respublikanın mədəni həyatında fəal iştirak edir, milli mədəniyyətimizin qorunması və yaşadılması sahəsində əməli fəaliyyət göstərir.

Milli musiqi mədəniyyətimizin mühüm tərkib hissələrindən olan Yallıların əsas vətəni Naxçıvan Muxtar Respublikasıdır. Muxtar respublika üçün spesifik olan Yallılar qədim tarixi köklərə malik olmaqla, özündə musiqi və rəqsin vəhdətini yaşadır. Mənbələrdə adı keçən, qayaüstü rəsmlərdə təsviri verilən Yallılar Muxtar Respublikada geniş şəkildə yaşadılır, qorunur, tədqiq və təbliğ olunur. İlk dəfə Ü.Hacıbəyli tərəfindən 1924-cü ildə əsası qoyulan “Şərur Xalq Yallı Ansamblı”nın fəaliyyəti xüsusi qeyd olunmalıdır. Belə ki, 1938-ci ildə Moskvada keçirilən “Azərbaycan mədəniyyəti ictimaiyyətində” Yallı Ansamblı da iştirak edərək yüksək nəticə əldə etmişdir. 1972-ci ildə Almaniya Demokratik Respublikasında keçirilən ümumdünya folklor festivalında iştirak edən “Şərur Xalq Yallı Ansamblı” festivalın laureatı adını qazanmışdır. Həmin il ansambl Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Fəxri Fərmanı ilə təltif olunmuşdur. Ansambl 1977-ci ildə Moskva şəhərində keçirilən kənd əməkçilərinin birinci “Ümumittifaq Xalq Yaradıcılığı Festivalı”nda, 1980-ci ildə Macarıstanda keçirilən “Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənəti ictimaiyyətində”ndə iştirak edərək uğur qazanmışdır. 2001-ci ildə Misirin paytaxtı Qahirədə keçirilən “XII Beynəlxalq Folklor Festivalı”nda ansambl “Qızıl açar” mükafatına layiq görülmüşdür. 2005-ci ilin may ayında İstanbul şəhərində keçirilən folklor festivalında Xalq Yallı Ansamblının uğurunu xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Belə ki, 57 ölkənin folklor kollektivləri arasında ansambl birinci yerə layiq görülərək festivalın mükafatı və diplomunu qazanmışdır” [8, s. 14]. Bütün bunlar isə muxtar respublikada milli musiqi sənətimizin, mədəniyyətimizin inkişafına göstərilən diqqətin, yaradılan şəraitin bəhrəsidir. Yallıların tədqiqi, təbliği istiqamətində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri 24 dekabr 2018-ci il tarixli Sərəncam imzalamışdır. Orada qeyd olunur: “Azərbaycan türklərinin qədim mədəniyyətinin bir hissəsi olan Şərur yallıları xoreoqrafiya, instrumental və vokal musiqini özündə birləşdirən nadir yaradıcılıq nümunəsi, əcdadlarımızın dünya-görüşünün, bədii-estetik təfəkkürünün təzahürüdür. Yallıların Gəmiqaya təsvirlərində öz əksini tapması Naxçıvanda yallı sənətinin çox qədim tarixə malik olduğunu göstərir. Bu sahədə görülən işlərin davamı olaraq 2018-ci ildə də yallı sənəti ilə bağlı tədqiqatlar aparılmış, bu nadir irsin YUNESCO səviyyəsində qorunması üçün “Şərur” Xalq Yallı Ansamblının fəaliyyəti və Naxçıvanda yallı sənəti ilə bağlı məlumatlar aidiyyəti üzrə təqdim olunmuş, “Yallı (Köçəri, Tənzərə), Naxçıvanın ənənəvi qrup rəqsləri YUNESCO-nun Təcili Qorunma Siyahısına daxil edilmişdir” [10].

Naxçıvan Muxtar Respublikasında Naxçıvan Dövlət Filarmoniyası musiqi sənətinin inkişafında və respublika səviyyəli tədbirlərin təşkili və keçirilməsində önəmli rol oynayır. Ötən əsrin ortalarında yaradılan və muxtar respublikanın mədəni həyatının canlanmasında seçilən “Araz” Dövlət Mahını və Rəqs Ansamblının əsasında 1983-cü ildə Naxçıvanda Dövlət Filarmoniyası yaradılmışdır. Filarmoniya Naxçıvanın mədəni həyatında, musiqi dünyasında nailiyyətləri ilə yadda qalmaqdadır. Həm mütəmadi olaraq musiqili tədbirlərin təşkilatçısı olan, həm də rəsmi dövlət tədbirlərində uğurlu konsert proqramları ilə çıxış edən Naxçıvan Dövlət Filarmoniyası müstəqillik illərində daha da uğurlu fəaliyyət göstərmişdir. Hazırda Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasında Simfonik Orkestr, Xalq Çalğı Alətləri Orkestri, Kamera Orkestri, Estrada Orkestri, Mahını və Rəqs Ansamblı, Muğam Studiyası və xor kollektivi fəaliyyət göstərir. Filarmoniya da dövlətin daim diqqət mərkəzində olmuşdur. Qeyd edək ki, “Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclis Sədri 10 yanvar 2012-ci il tarixli Sərəncamı ilə Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının nəzdində Estrada orkestrinin yaradılması uğurlu mədəniyyət siyasətinin tərkib hissəsi kimi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Sərəncamda eləcə də

muxtar respublikada musiqi təhsilinə göstərilən diqqət və qayğıdan bəhs edilmişdir. Bu təhsil müəssisələri musiqi mədəniyyətinin və incəsənətin inkişafına, müvafiq sahə üzrə kadr potensialının formalaşmasına öz təsirini göstərmiş, yeni musiqi kollektivləri, o cümlədən Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasında Kamera Orkestri yaradılmış, Naxçıvan Dövlət Uşaq Filarmoniyası təşkil olunmuşdur. Musiqi kollektivlərinin fəaliyyətini gücləndirmək məqsədilə müvafiq şərait yaradılmış, müxtəlif adda musiqi alətləri alınaraq bu kollektivlərin istifadəsinə verilmişdir” [9].

Müstəqillik illərində diqqəti cəlb edən problemlərdən biri də Naxçıvan Muxtar Respublikası Uşaq Filarmoniyasının yaradılmasıdır. Naxçıvan Muxtar Respublika Ali Məclisi Sədrinin 19 aprel 2010-cu il tarixli Sərəncamı ilə Uşaq Filarmoniyasında Xalq Çalğı Alətləri Ansamblı, Mahnı və Rəqs Ansamblı, xanəndəlik və vokal qrupu, xor kollektivi fəaliyyət göstərir [4]. Bu kollektivlər mütəmadi müxtəlif səpkili konsert proqramları ilə çıxış edirlər. Uşaq Filarmoniyası 2011-ci ildə Heydər Əliyev sarayında Beynəlxalq uşaqların müdafiəsi günü əhatəli konsert proqramı ilə çıxış etmiş və dinləyicilərin diqqətini cəlb etmişdir. Bu gün muxtar respublikada mədəniyyət müəssisələri yüksək dövlət qayğısı ilə əhatə olunmaqla, işini günün tələbləri səviyyəsində qurur, Naxçıvanın mədəni həyatının zənginləşməsində özünəməxsus rol oynayır.

Müstəqillik illərində Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən Musiqi və Bədii Sənətkarlıq Məktəbi ilə yanaşı milli musiqi mədəniyyətimizin yaşadılmasında xidmətləri olan mədəni müəssisələrdən biri də məktəbdənkənar yaradıcılıq mərkəzidir. Bu mənada Naxçıvan şəhərində fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev adına Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzi də üzərinə düşən nəcib funksiyanı uğurla yerinə yetirir. Mərkəz 1930-cu illərdə Ernest Telman adına Qadınlar Klubunun (əvvəllər Zavıyyə mədrəsəsi olmuşdur) binasında fəaliyyət göstərmişdir. Həmin binada sovet dönməsində Pionerlər Evi kimi fəaliyyət göstərmiş, milli musiqimizin, mədəniyyətimizin təbliğinə, inkişaf etdirilməsinə xidmət etmişdir. Pionerlər evinin o dövrdəki fəaliyyəti və ulu öndərin burada dərnəklərdə iştirakından bəhs edən maraqlı mənbələrdən birində oxuyuruq: “Teatra vurğunluğu onu 1938-ci ildə Naxçıvan Şəhər Pionerlər Evinə yenicə təşkil olunan dram dərnəyinə gətirir. O zaman bu dərnəyin təşkilatçısı və rəhbəri, Naxçıvan Dövlət Dram Teatrının aktyoru Miribrahim Həməzəyev bu istiqanlı yeniyetmədə fitri istedadı sezərək ona əvvəlcə əsas rolları, sonrakı tamaşalarda isə baş rolları etibar edir” [5, s. 49]. 1979-cu ildə fəaliyyətini genişləndirən bu mədəni mərkəz 19 mart 2009-cu ildən Heydər Əliyev adına Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzi kimi fəaliyyətini davam etdirmiş və yeni bina ilə təmin olunmuşdur.

Hazırda işini günün tələbləri səviyyəsində quran, hərtərəfli dövlət qayğısı ilə təmin olunan Heydər Əliyev adına Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzində 5 adda şöbə, 53 adda dərnək fəaliyyət göstərir. Bu şöbə və dərnəklərdə 2000-ə yaxın şagirdin yaradıcılıq imkanları inkişaf etdirilir. Məşğələlərdə uşaq və yeniyetmələrə rəssamlıq, bədii tikmə, rəqs, musiqi və digər yaradıcı sənət sahələrinin incəlikləri, eləcə də nəzəri biliklər və praktik vərdişlər mükəmməl şəkildə öyrədilir [1].

Bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikasında musiqi mədəniyyətimizin inkişafı, milli-mədəni tərəqqi, müdrik dövlət başçısı, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi strategiyasına uyğun olaraq davam etdirilir.

ƏDƏBİYYAT

1. Əsgərov N. Yaradıcı təfəkkürlü uşaq və gənclərimizin maraq dünyasının ünvanı. “Şərq qapısı” qəz., 2019, 2 fevral.
2. Əliyev R. Naxçıvan Muxtar Respublikası Bəstəkarlar Təşkilatı konfransı. “Şərq qapısı” qəz., 2016, 23 yanvar.
3. Əliyev R. Naxçıvan Muxtar Respublikası Aşıqlar Birliyi konfransı. “Şərq qapısı” qəz., 2016, 28 yanvar.
4. Əzimova S. Naxçıvan Dövlət Uşaq Filarmoniyası yeni uğurlar sorağındadır. “Şərq qapısı” qəz., 2013, 12 fevral.
5. Qasımov Ə. Heydər Əliyev və Naxçıvan teatrları // Mədəni-maarif jurnalı, Bakı, 2008, №1.
6. Qəhrəmanov Ə. Naxçıvan teatri müstəqillik illərində. Bakı: MBM, 2008, 92 s.
7. Qulamova J. Naxçıvan Muxtar Respublikası Bəstəkarlar Təşkilatının 30 ildə keçdiyi yaradıcılıq yolu. Bakı: Mars-Print, 2010, 200 s.
8. Məmmədli Ə., Məmmədli K. Naxçıvan-Şərur el yallıları. Naxçıvan: Əcəmi, 2015, 276 s.
9. Rzayev Ə. Naxçıvan mədəniyyəti muxtariyyət illərində. “Şərq qapısı” qəz., 2014, 27 dekabr.
10. http://www.alimeclis.az/index.php?option=com_content&view=article&id=297:rur-yalllar-haqqnda&catid=38:srcamlar&Itemid=89.
11. https://azertag.az/xeber/Naxchivan_Muxtar_Respublikasi_Bestekarlar_Teskilatinin_40_illik_yubileyi_qeyd_olunub-1215975.

AMEA Naxçıvan Bölməsi
E-mail: bektashi.nuray@gmail.com

Nuray Bektashi

DEVELOPMENT OF MUSIC CULTURE IN NAKHCHIVAN DURING INDEPENDENCE YEARS

The paper comprehensively emphasizes the development, activity, study and promotion of music culture in Nakhchivan during the years of independence and deals with the history of Nakhchivan Ashiqs, which is an important part of our national culture, and the ways of its development. Also, extensive information has been given about the successful activities of the Nakhchivan Composers' Organization in the development of our musical culture. At the same time, the research and promotion of the “Sharur People's Yalli Ensemble” founded by Uzeyir Hajibeyli has especially been noted. At the same time, it has been emphasized that the Nakhchivan State Children's Philharmonic plays a special role in the development of the art of music and enrichment of Nakhchivan's cultural life. At the same time, the article comprehensively investigated the development path of the Heydar Aliyev Child and Youth Creativity Center operating in the Nakhchivan Autonomous Republic during the years of independence. All this is the result of the care, attention and conditions created for the development of our national music and culture in the Nakhchivan Autonomous Republic.

Keywords: *Nakhchivan music culture, Yally, the union of Ashiqs, Composers organization, Philharmonic, Children and Youth Creativity Center.*

Нурай Бекташи

**РАЗВИТИЕ МУЗЫКАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ В НАХЧЫВАНЕ
В ГОДЫ НЕЗАВИСИМОСТИ**

В статье подробно рассматривается развитие, деятельность музыкальной культуры в Нахчыване в годы независимости, изучение и пропаганда музыкального искусства, история и путь развития нахчыванского ашугского искусства, которое является важной частью национальной культуры. Также была дана обширная информация об успешной деятельности Нахчыванской организации композиторов в развитии нашей музыкальной культуры. В то же время было особо отмечено исследование и пропаганда “Шарурского народного ансамбля Яллы”, основу которого заложил Узеир Гаджибейли. Наряду с этим, было подчеркнуто, что создание и развитие Нахчыванской государственной и детской филармонии играет значительную роль в обогащении культурной жизни Нахчывана. В то же время в статье подробно изучен путь развития, пройденный центром детско-юношеского творчества имени Гейдара Алиева, функционирующего в Нахчыванской Автономной республике в годы независимости. Все это является плодом заботы, внимания, созданных условий в развитии национального музыкального искусства, культуры в Нахчыванской Автономной Республике.

Ключевые слова: *Нахчыванская музыкальная культура, Яллы, союз ашугов, организация композиторов, филармония, центр детско-юношеского творчества.*

(AMEA-nın müxbir üzvü Ərtegin Salamzadə tərəfindən təqdim edilmişdir)

Daxilolma tarixi: İlkin variant 15.04.2020

Son variant 12.08.2020